بەشی سیستەمە سیاسییەکان و سیاسەتی گشتی

کۆلێژی زانستە سیاسییەکان

زانکۆی سەلاحەدین

سیاسەتی دەرەوە: تیۆر و نموونەکان

پەرتووکی کۆرس – بۆ قوتابیانی قۆناغی چوارەم/سمستەری دووەم

م.ی.سەرکان سلمان أبوبکر

سالی خویندن: 2022-2023

Course Book

1. ناوی کۆرس	سیاسەتی دەرەوە: بنەما و تیۆرییەکان
2. ناوی مامۆستا	م.ی.سەرکان سلمان أبوبكر
3. بەش/ کۆلێژ	کۆلێژی زانستە سیاسییەکان بەشی سیستەمە سیاسییەکان و سیاسەتی گشتی
4. پەیوەندی	E-Mail: sarkan.abubaker@su.edu.krd Personal E-Mail: ps.sarkan@gmail.com
5. یەکەی خوێندن (بە سەعات) لە هەفتەیەک	تیۆری: 6 کاتژمێر.
6. ئامادەبوونی مامۆستا	3 ڕۆژ لە هەفتەیەکدا لە کاتژمێر 9:00-1:00
7. کۆدی کۆرس	
8. پرۆفایەلی مامۆستا	لە دایکبووی هەولێر، قۆناغی ئامادەیی بە پلەی یەکەم تەواوکردووە لەسەر ئاستی قوتابخانە. بەکالۆریۆس بە پلەی یەکەم لەسەر ئاستی بەش و ئاستی کۆلێژی یاسا و ڕامیاری/ زانکۆی سەلاحەدین- 2013. ماستەر لەڕێگای سکۆلارشیپی وڵاتی تورکیا لە زانکۆی چوکوروڤا بە پلەی زۆرباشەی باڵا-2018. لە ئیستادا وەکو مامۆستای یاریدەدەر و میلاکی کۆلێژی زانستە سیاسییەکان ی زانکۆی سەلاحەدین لەبەشی سیستەمە سیاسییەکان و سیاسەتی گشتی وانەبێژە. خاوەنی پەرتوکێك و چوار توێژینەوەی زانستیە بە زمانی تورکی کە بڵاوکراونەتەوە لە دەرەوەی وڵات.
9. وشە سەرەکیەکان	سیاسەتی دەرەوە، سیاسەتی نیودەوڵەتی، سیستەمی نێودەوڵەتی، پەیوەندییە نێودەولەتیەکان

10. ناوەرۆکی گشتی کۆرس:

ناوەڕۆکی ئەم وانەیە تایبەتە بە باسکردن و شیکردنەوەی ئەو بابەتە سەرەکییانەی کە دەکەونە چوارچیوەی سیاسەتی دەرەوەی یەکەیەکی نێودەوڵەتی لە ژینگەی دەرەوەدا. بابەتەکەمان لێکدانەوە و تێگەیشتنە لە ڕەهەندە جیاوازەکانی سیاسەتی دەرەوە. چونکە سیاسەتی دەرەوە بە یەکێك لە ڕەگەزە گرنك و کاریگەرەکانی سیاسەتی گشتی یەکەیەکی نیودەولەتی هەژماردەکرێت. لە چوارچێوەی سیاسەتی دەرەوەی یەکەیەکی نێودەوڵەتی بڕیار لەسەر چەندین پرسی گرنگی وەکو (بەرژەوەندی نیشتمانی و ئاسایشی نەتەوەیی) دەوڵەت دەدرێت.

لەم وانەیەدا هەوڵدەدەین سەرەتا کۆمەڵێك بابەتی تایبەت بە ناساندنی سیاسەتی دەرەوە بخەینەڕوو، لەوانە چەمك و پێناسەی سیاسەتی دەرەوە، تایبەتمەندییەکانی سیاسەتی دەرەوە، جیاوازی نیوان سیاسەتی دەرەوە و سیاسەتی ناوخۆ، ئامراز و ئامانجەکانی یەکەیەکی نیودەوڵەتی لە ژینگەی دەرەوەدا. پاشان لە ڕوانگەی تیۆرە سەرەکییەکانی بواری پەیوەندییە نیودەوڵەتیەکان خوێندنەوە بۆ هەوڵ و هەڵسوکەوتەکانی یەکەیەکی نیودەوڵەتی دەکەین لە دەرەوەی سنور و سەرەوەری خۆی. دواین بابەتمان تایبەت دەبێت بە خوێندنی چەند نموونەیەك لە وڵاتان.

11. ئامانجەکانی کۆرس

ئامانجەکانی ئێمە لەم بابەتە، دەکرێت بە چەند خاڵێك بخەینەڕوو، لەوانە :

1 - ئاشناکردنی قوتابیان بە چەمکی سیاسەتی دەرەوە و بەراووردکردن و جیاکردنەوەی ئەو چەمکە لە نیوان چەمکە هاوشێوەکانی.
2 - باسکردنی تیۆرەکانی سیاسەتی دەرەوە (پۆزەتیڤزم و دوای پۆزەتیڤزم -رەخنەییەکان).
3 - خستنەڕووی ئامانجەکانی یەکەیەکی نیودەولەتیە لە ژینگەی دەرەوەدا لە ڕوانگەی تیۆرە جیاوازەکانەوە.
4 - فاکتەرە کاریگەرەکانی سەر سیاسەتی دەرەوە ، بەتایبەت تایبەتمەندیە نەتەوەییەکانی یەکەیەکی نێودەوڵەتی.
5 - پەیوەندنی نیوان فاکتەرە ناوخۆییەکان و ڕەفتارە دەرەکییەکانی دەوڵەت
6 - یەکە بڕیاردەرەکان لە سیاسەتی دەرەوە
7 - خستنەڕووی شێوازی وەرگرتنی بڕیار لە سیستەمە سیاسییەکان لە ناوخۆی وڵات سەبارەت بە سیاسەتی دەرەوە.

12. ئەرکەکانی قوتابی
1-چالاکی ناوپۆل
2- ئامادەکردنی پەیپەر و پێشکەشکردنی لەلایەن قوتابیان لە شێوەی تیم وۆرك
3- ئامادەبوونی قوتابی

13. ڕێگاکانی وانەگوتنەوە
1- پێشکەشکردنی وانەکان لەلایەن مامۆستای بابەت
2- بەکارهێنانی داتاشۆ و وایت بۆرد
3- بەشداریدێکردنی قوتابیان لە چالاکییەکانی ناو هۆڵی وانە گوتنەوە.
4- پەیرەوکردنی میتۆدی student centered approach

14. سیستەمی هەڵسەنگاندن
بە گشتی (40) نمرەی کۆشش هەیە ، 30 نمرە لەسەر تاقیکردنەوەی میدتیرم و 10 نمرە لەسەر چالاکی قوتابی و ئامادەببوونی. تاقیکردنەوەی کۆتایی لەسەر (60) نمرە ئەنجام دەدرێت.

16. لیستی سەرچاوە
1- د.محمد السيد السليم، تحليل السياسة الخارجية، الطبعة الثانية مكتبة النهضة المصرية، القاهرة، 1998.
2- د.شمال حسین، بنەماکانی سیاسەتی دەرەکی، کتێبخانەی تەفسیر، هەولێر، 2018.
3- Hinnebusch, R.A. and Ehteshami, A. eds., 2014. The foreign policies of Middle East states. Lynne Rienner Publishers.

17. بابەتەکان	**ناوی مامۆستای وانەبێژ: سەرکان سلمان أبوبکر**

بابەتەکانی وانەی سیاسەتی دەرەوە

پێشەکییەك بۆ ناساندنی وانەی سیاسەتی دەرەوە
دەروازەیەکی تیۆری بۆ سیاسەتی دەرەوە و چۆنیەتی گەشەسەندنی
چەمك و پیناسە و ناساندنی سیاسەتی دەرەوە
تایبەتمەندییەکانی سیاسەتی دەرەوە
فاکتەرەکانی سیاسەتی دەرەوە (ناوخۆ و دەرەکییەکان)
ئامانجەکانی یەکەیەکی نیودەوڵەتی لە ژینگەی دەرەوەدا
گرنگی سیاسەتی دەرەوە لە سیاسەتی گشتی وڵات
سیاسەتی دەرەوە لە ژینگە دیموکراسی و نا دیموکراسییەکان دا
پرۆسەی وەرگرتنی بڕیار لە سیاسەتی دەرەوە
یەکە بڕیاردەرەکان لە سیاسەتی دەرەوە

ئامرازەکانی سیاسەتی دەرەوە
قەیران و هەڵوستی نیودەوڵەتی و کاریگەری لەسەر سیاسەتی دەرەوە
دەروازەیەك بۆ تیۆرەکانی سیاسەتی دەرەوە
تیۆری ڕیالیزم (کلاسیك و پێکهاتەیی)
تیۆری لیبرالیزم (کلاسیك و لیبرالیزمی نوێ)
سیاسەتی دەرەوەی ئەمەریکا
سیاسەتی دەرەوەی ڕوسیا

18. تاقیکردنەوەکان

پرسیارەکان لەسەر بنەمایەکی زانستی ئامادە دەکرێت لەسەر شێوازی وەڵامدانەی پرسیار لە شێوەی چی ؟ چۆن؟ بۆچی؟